

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 – Λειτουργίες του δέρματος

ΑΝΑΤΟΜΙΑ – ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΔΕΡΜΑΤΟΣ	25
Επιδερμίδα	25
Δερματοεπιδερμικός σύνδεσμος ή Χοριοεπιδερμική ένωση	26
Χόριο	27
Υποδερμίδα	27
Αγγεία	27
Νεύρα του δέρματος	27
Βλεννογόνος της στοματικής κοιλότητας	27
ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ	28
Επισκόπηση του δέρματος	28
Κλινική εξέταση – Στοιχειώδεις βλάβες του δέρματος	28
ΙΣΤΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΔΕΡΜΑΤΟΣ	31
Στοιχειώδεις ιστολογικές βλάβες του δέρματος	31
Ειδικές ιστοπαθολογικές εξετάσεις	32
Ανοσοφθορισμός	32
Ανοσοϊστοχημεία	32
ΆΛΛΕΣ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΚΛΙΝΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ	33
Κυτταρολογική εξέταση κατά Tzanck	33
Επιδερμικές δοκιμασίες	33
Εξέταση με τη λυχνία του Wood	33
Διασκόπηση	33
Δερματοσκόπηση	33
Μικροσκοπική εξέταση τριχών	33
Άμεσες εξετάσεις και καλλιέργειες ιστών	33
Εξέταση παχιάς σταγόνας	33
Εξέταση με μικροσκόπιο σκοτεινού πεδίου	33

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 – Ιογενείς λοιμώξεις του δέρματος

ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ ΑΠΟ ΕΡΠΗΤΟΪΟΥΣ (HHV – Human Herpesviruses)	35
Έρπης απλός (Herpes simplex)	35
Επιδημιολογία	35
Παθογένεση	35
Ταξινόμηση	36
Διάγνωση	36
1. Ερπητική πρωτολοίμωξη	36
α) <i>Οξεία ερπητική ουλοστοματίτιδα</i>	36

β) Οξεία ερπητική φαρυγγοαμυγδαλίτιδα	37
γ) Ερπητική κερατίτιδα ή κερατοεπιπεφυκίτιδα	37
δ) Πρωτοπαθής έρπητας των γεννητικών οργάνων	37
ε) Ερπητική εγκεφαλίτιδα	37
στ) Πρωτοπαθής λοίμωξη σε άλλα σημεία ενοφθαλμισμού του ιού	37
ζ) Συγγενής και νεογνικός έρπητας	38
2. Υποτροπιάζουσα λοίμωξη	38
α) Υποτροπιάζων επιχείλιος έρπητας	38
β) Υποτροπιάζων έρπητας των γεννητικών οργάνων	39
Επιπλοκές HSV λοιμώξεων	39
Θεραπεία HSV λοιμώξεων	40
Ανεμευλογία	40
Έρπητας ζωστήρας	42
Αιφνίδιο εξάνθημα	43
ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ ΑΠΟ ΙΟΥΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΘΗΛΩΜΑΤΩΝ (HPV)	44
Κοινές μυρμηκίες	44
Νηματοειδείς μυρμηκίες	46
Πελματιαίες μυρμηκίες	46
Ομαλές νεανικές μυρμηκίες	46
Μυρμηκιοειδής επιδερμοδυσπλασία	46
Οξυτενή κονδυλώματα	47
Μποβενοειδής βλατίδωση	47
ΙΑΑΡΑ	49
ΕΡΥΘΡΑ	50
ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ ΑΠΟ ΙΟΥΣ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ POX	51
Μολυσματική τέρμινθος	51
Οξίδια των Αμελγτών	52
Οξίδια του Orf	53
ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ ΑΠΟ ΙΟΥΣ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ PARVO	53
Λοιμώδες ερύθημα	53
ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ ΑΠΟ ΙΟΥΣ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ COXSACKIE	54
Νόσος χειρός-ποδός-στόματος	54
Ερπητική κνάγχη	54

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 — Λοιμώξεις του δέρματος από βακτηρίδια

Ερυσίπελας	55
Μολυσματικό κηρίο	57
Έκθυμα	61
Σταφυλοκοκκικό αποφολιωτικό σύνδρομο	62
Θυλακίτιδα	63
Αποψιλωτική θυλακίτιδα του Quinquaud	66
Δοθήνας	67
Ερύθρασμα	69
Τριχομυκητίαση των μασχαλών	70
Στικτή κερατόλυση των πελμάτων	71
Ερυσιπελατοειδές	72

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 – Λοιμώξεις του δέρματος από μυκοβακτηρίδια

Λέπρα – Νόσος του Hansen	75
Φυματιοειδής λέπρα	76
Λεπρωματώδης λέπρα	76
Ενδιάμεσος ή δίμορφος λέπρα	77
Ακαθόριστος μορφή της λέπρας	77
Λεπρικές αντιδράσεις	77
Φυματίωση του δέρματος	79
Φυματιώδες έλκος	80
Μυρμηκιώδης φυματίωση	80
Κοινός φυματιώδης λύκος	81
Χοιράδωση ή φυματιώδη κομμώματα	81
Διάσπαρτος κεγχροειδής φυματίωση του δέρματος	82
Ελκωτική φυματίωση	82
Σκληρό ερύθημα του Bazin	82
ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ ΤΟΥ ΔΕΡΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΑΤΥΠΑ ΜΥΚΟΒΑΚΤΗΡΙΔΙΑ	83
Κοκκίωμα των κολυμβητικών δεξαμενών	83

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 – Δερματοπάθειες που οφείλονται σε παράσιτα

ΔΕΡΜΑΤΟΠΑΘΕΙΕΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΟΝΤΑΙ ΣΕ ΠΡΩΤΟΖΩΑ	85
Δερματική αμοιβάδωση	85
Λείσημανίαση	85
ΔΕΡΜΑΤΟΠΑΘΕΙΕΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΟΝΤΑΙ ΣΕ ΑΡΘΡΟΠΟΔΑ	88
Παρασιτική κνήφη	88
Φθειρίαση	90
Φθειρίαση του τριχωτού της κεφαλής	90
Φθειρίαση του σώματος	91
Φθειρίαση του εφηβαίου	92
Ψώρα	93
α) Κλασική ή τυπική ψώρα	94
β) Ειδικές ή άτυπες κλινικές μορφές ψώρας	95
1. Ψώρα των βρεφών και νηπίων	95
2. Οζώδης ψώρα	95
3. Νορβηγική ή εφελκιδώδης ψώρα	96
4. Ψώρα στον άνθρωπο προερχόμενη από ψώρα των ζώων	96
5. Ψώρα των καλλιεργημένων ή καθαρών ατόμων	97
6. “Ανεπίσημη” ψώρα	97
7. Ψώρα των υπερηλικίων	97
8. Ψώρα σε HIV-ασθενείς	97

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 – Μυκητιάσεις δέρματος και βλεννογόνων

ΔΕΡΜΑΤΟΦΥΤΙΕΣ	101
1. Δερματοφυτία τριχωτού κεφαλής	103

α) Μικροσπορία τριχωτού κεφαλής	104
β) Τριχοφυτία τριχωτού κεφαλής	104
γ) Άχρωας	104
δ) Έμπυος τριχοφυτία (κηρίο του Κέλσου)	105
2. Δερματοφυτία γενείου ή δερματοφυτική σύκωση του γενείου	106
3. Δερματοφυτία ψιλού δέρματος	107
4. Δερματοφυτία των μηρογεννητικών πτυχών ή παρυφές έκζεμα του Hebra	108
5. Δερματοφυτία του άκρου ποδός	109
6. Δερματοφυτία της άκρας χειρός	111
7. Tinea Incognita	112
8. Κοκκιοματώδης θυλακίτιδα και περιθυλακίτιδα (νόσος Wilson)	112
9. Δερματοφυτίδες	113
ΟΝΥΧΟΜΥΚΗΤΙΑΣΕΙΣ	113
ΚΑΝΤΙΝΤΙΑΣΕΙΣ	116
1. Καντιντίαση δέρματος	117
α) Καντιντίαση μεγάλων πτυχών	118
β) Καντιντίαση μεσοδακτυλικών πτυχών	118
γ) Δερματίτιδα εκ σπαργάνων	119
2. Καντιντίαση βλεννογόνων	119
α) Στοματοφαρυγγική καντιντίαση	119
i. Οξεία ψευδομεμβρανώδης καντιντίαση (Thrush)	119
ii. Χρόνια ψευδομεμβρανώδης καντιντίαση	120
iii. Οξεία ερυθηματώδης καντιντίαση (οξεία ατροφική)	120
iv. Χρόνια ερυθηματώδης καντιντίαση (ατροφική)	120
v. Χρόνια υπερπλαστική καντιντίαση (λευκοπλακία από Candida)	121
vi. Γωνιώδης χειλίτιδα	121
vii. Χρόνια οξώδης καντιντίαση	121
viii. Μέση ρομβοειδής γλωσσίτιδα	121
3. Καντιντιάσεις σε ασθενείς με AIDS	122
4. Χρόνια δερματοβλεννογόνια καντιντίαση	122
5. Καντιντίαση των γεννητικών οργάνων	122
α) Καντιντιακές αιδιοκολπίτιδες	122
β) Καντιντιακές βαλανίτιδες-βαλανοποσθίτιδες	123
ΠΟΙΚΙΛΟΧΡΟΥΣ ΠΙΤΥΡΙΑΣΗ	124
ΘΥΛΑΚΙΤΙΔΑ ΑΠΟ MALASSEZIA (ΘΥΛΑΚΙΤΙΔΑ ΑΠΟ ΠΙΤΥΡΟΣΠΟΡΟ)	125
ΔΕΡΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΡΙΕΣ ΜΥΚΗΤΙΑΣΕΙΣ	126
Μυκήτομα	126
Σποροτρίχωση	128

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 — Έκζεμα - Δερματίτιδα - Κνίδωση

ΕΚΖΕΜΑ – ΔΕΡΜΑΤΙΤΙΔΑ	131
Γενικά	131
Αλλεργική εξ επαφής δερματίτιδα	132
Ερεθιστική εξ επαφής δερματίτιδα	135
Επιδερμιδικές δοκιμασίες	137
ΆΛΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΕΚΖΕΜΑΤΟΣ – ΔΕΡΜΑΤΙΤΙΔΑΣ	138

Νομισματοειδές έκζεμα	138
Δυσιδρωσία ή δυσιδρωσικό έκζεμα	138
Διάσπαρτο έκζεμα	139
Δερματίτιδα εκ στάσεως	140
Δερματίτιδα εκ σπαργάνων	141
Σμηγματορροϊκή δερματίτιδα	142
Λευκή πιτυρίαση	144
ΑΤΟΠΙΑ	144
Γενικά	144
Ατοπική δερματίτιδα	144
Βρεφικό έκζεμα	146
Ατοπική δερματίτιδα της παιδικής ηλικίας	147
Ατοπική δερματίτιδα εφήβων και ενηλίκων	147
Θεραπεία ατοπικής δερματίτιδας	148
ΚΝΙΔΩΣΗ	149
ΚΝΙΔΩΤΙΚΗ ΑΓΓΕΙΠΤΙΑΔΑ	152
ΟΙΔΗΜΑ QUINCKE – ΑΓΓΕΙΟΟΙΔΗΜΑ	152
Κληρονομικό αγγειοοίδημα	152
ΚΝΙΔΩΣΗ ΑΠΟ ΦΥΣΙΚΑ ΑΙΤΙΑ	153
Χολινεργική κνίδωση	153
Κνίδωση από θερμότητα	153
Κνίδωση από ψύχος	153
Κνίδωση από πίεση	153
Κνίδωση από ηλιακό φως	153
ΔΕΡΜΟΓΡΑΦΙΣΜΟΣ	153
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΔΕΡΜΑΤΟΠΑΘΕΙΕΣ	154

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 – Κνησμός

Πρόλογος – Εισαγωγή	157
Παθοφυσιολογία του κνησμού	157
Κνησμός από νοσήματα του δέρματος	158
Οξώδης κνήφη	159
Κνύζα	160
<i>Κνύζα δακτυλίου</i>	161
<i>Κνύζα αιδοίου και οσχέου</i>	161
<i>Κνύζα του τριχωτού της κεφαλής</i>	162
Υδατογενής κνησμός	162
Βραχιονοκερκιδικός κνησμός	162
Παραισθητική νωταλγία	162
Κνησμός από συστηματικά νοσήματα	163
Διαγνωστική διερεύνηση του ασθενούς με κνησμό	163
Θεραπευτική αντιμετώπιση του ασθενούς με κνησμό	165

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9 – Παθήσεις τριχών

ΟΙ ΤΡΙΧΕΣ	169
Κατάταξη των τριχών – Χρήσιμα στοιχεία	169

Ανατομική της τρίχας	170
Τριχοσηγματικός θύλακος	170
Κύκλος της τρίχας	170
ΑΛΩΠΕΚΙΕΣ	171
1. Μη ουλωτικές αλωπεκίες	171
α) Γυροειδής αλωπεκία	171
1. Εντοπισμένη κατά πλάκες	173
2. Οφιοειδής (οφίαση)	173
3. Διάχυτη γυροειδής αλωπεκία	173
4. Γυροειδής αλωπεκία του σώματος	173
5. Ολική γυροειδής αλωπεκία	173
6. Καθολική γυροειδής αλωπεκία	173
β) Ανδρογενετική αλωπεκία	175
γ) Διάχυτη αλωπεκία	178
i. Τελογενής ροή	178
ii. Αναγενής ροή	179
δ) Τραυματική αλωπεκία	179
ε) Τριχοτίλλομανία	179
2. Ουλωτική αλωπεκία	180
α) Ψευδογυροειδής αλωπεκία του Brocq	181
ΔΥΣΠΛΑΣΙΕΣ – ΔΥΣΤΡΟΦΙΕΣ ΤΩΝ ΤΡΙΧΩΝ	182
1. Μονιέθριξ (κομβολογοειδής απλασία)	182
2. Οζώδης τριχόρρηξη	183
3. Τριχοπτίλωση (ψαλίδα)	183
4. Τριχόσχιση – Τριχοθειοδυστροφία	183
ΥΠΕΡΤΡΙΧΩΣΗ – ΔΑΣΥΤΡΙΧΙΣΜΟΣ	184
1. Υπερτρίχωση	184
Συγγενής χνοώδης υπερτρίχωση	184
Επίκτητη χνοώδης υπερτρίχωση	184
Γενικευμένη υπερτρίχωση	184
Εντοπισμένη υπερτρίχωση	185
Μελάνωση Becker (σπίλος του Becker)	185
2. Δασυτριχισμός	185

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10 – Νοσήματα των ονύχων - Ονυχίες

Ανατομική του όνυχα	189
Φυσιολογία του όνυχα – Ανάπτυξη της ονυχίας πλάκας	191
Διάγνωση των ονυχιών	191
Αλλοιώσεις των ονύχων	191
1. Αλλοιώσεις της μορφολογίας των ονύχων	191
α) Αωνυχία	191
β) Ονυχοατροφία	191
γ) Βραχυωνυχία	192
δ) Μικρωνυχία	192
ε) Παχυωνυχία	192
στ) Ονυχογρύπωση	193

ζ) Όνυχες σε σχήμα λαβίδας	193
η) Κοιλωνυχία	193
θ) Πληκτροδακτυλία	194
2. Αλλοιώσεις της επιφάνειας των ονύχων	194
α) Αύλακες του Beau	194
β) Επιμήκεις αύλακες	194
γ) Ονυχόρρηξη – Επιμήκεις γραμμώσεις	195
δ) Ονυχόσκαση (ευθραυστότητα του ελεύθερου άκρου)	195
ε) Τραχυωνυχία	195
στ) Βοθρία	196
ζ) Μέση αυλακωτή δυστροφία	196
3. Διαταραχές της ονυχιάας πλάκας σε σχέση με τη σύνδεσή της με τα μαλακά μόρια	196
α) Ονυχόλυση	196
β) Ονυχομάδηση	197
γ) Υπωνυχία υπερκεράτωση	197
δ) Πτερύγιο	197
ε) Αιμορραγίες της κοίτης του όνυχα	198
στ) Είσφρηση όνυχα	198
4. Διαταραχές των ονύχων από ψυχολογικά αίτια	199
α) Ονυχοφαγία	199
β) Ονυχοτιλλομανία	199
5. Παρωνυχία	199
6. Χρωμονυχία	199
α) Λευκονυχία	199
β) Κίτρινοι όνυχες	200
γ) Πράσινοι όνυχες	200
δ) Κυανοί όνυχες	201
ε) Μελανονυχία	201
7. Όγκοι των ονύχων	201
α) Καλοήθεις όγκοι	201
β) Κακοήθεις όγκοι	202

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11 – Παθήσεις αδένων

Εισαγωγή	205
1. Σμηγματογόνοι αδένες	205
2. Ίδρωτοποιοί αδένες	205
1. Κοινή ακμή	206
<i>Ειδικές μορφές ακμής</i>	
1. Νεογνική ακμή – Βρεφική ακμή	209
2. Τραυματική ακμή των νεαρών κοριτσιών	209
3. Επιμένουσα ακμή σε ενήλικες γυναίκες	209
4. Ακμή από φάρμακα	210
5. Ακμή από καλλυντικά	210
6. Τροπική ακμή	210
7. Θερινή ακμή	210
8. Επαγγελματική ακμή	210

9. Κεραυνοβόλος ακμή (οξεία εμπύρετος ελκωτική ακμή)	210
10. Ακμή συρρέουσα	211
2. Ροδόχρους νόσος	214
3. Περιστοματική δερματίτιδα	216
4. Ίδρωταδενίτιδα	217
5. Νόσος των Fox-Fordyce	218
6. Υπερίδρωση	219
1. Γενικευμένη υπερίδρωση	219
2. Εντοπισμένη υπερίδρωση	219
α) Υπερίδρωση παλαμών-πελμάτων	219
β) Υπερίδρωση μασχαλών	220
7. Ανίδρωση	220
8. Ίδρῶα	220
1. Λευκά ή κρυσταλλόμορφα ιδρώα	220
2. Ερυθρά ιδρώα	221
3. Εν τω βάθει ιδρώα	221

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12 — Δερματοπάθειες από μηχανικά και φυσικά αίτια

Τριβή – Πίεση	223
Πομφόλυγες από τριβή	223
Υπερκερατώσεις – Τύλοι – Κάλοι	223
α) Σκληροί τύλοι - κάλοι	223
β) Μαλθακοί τύλοι	224
Τραυματισμοί	224
Κοκκίωμα από ξένο σώμα	224
Ουλές – Υπερτροφικές ουλές – Χηλοειδή	224
Μέλαινα πτέρνα	225
Φαινόμενο Raynaud	225
Θερμότητα	226
Εγκαύματα	226
Θερμικά εγκαύματα	226
Ερύθημα από θερμότητα	227
Ψύχος	227
Κρυοπαγήματα	227
Χείμετλα	228
Ερυθροκυάνωση – Ακροκυάνωση	228
Χαμηλή υγρασία	228
Ακτινοβολία	229
Ιονίζουσα ακτινοβολία	229
α) Οξεία ακτινοδερματίτιδα	229
β) Χρόνια ακτινοδερματίτιδα	230

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13 — Φωτοβιολογία - Φωτοδερματοπάθειες

ΥΠΕΡΙΩΔΗΣ ΑΚΤΙΝΟΒΟΛΙΑ – ΟΡΑΤΟ ΦΩΣ – ΦΩΤΟΒΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΕΡΜΑ	231
Στοιχεία φυσικής	231

Βασικές αρχές φωτοχημείας	231
Δραστικό φάσμα της ηλιακής ακτινοβολίας	232
Παράγοντες που επηρεάζουν τη δραστικότητα της ηλιακής ακτινοβολίας	232
Η βιολογική δράση της UVR στο δέρμα	232
Φωτότυποι δέρματος	233
ΦΩΤΟΔΕΡΜΑΤΟΠΑΘΕΙΕΣ	233
ΗΛΙΑΚΟ ΕΓΚΑΥΜΑ	236
ΦΩΤΟΓΗΡΑΝΣΗ	237
ΠΟΛΥΜΟΡΦΟ ΕΚ ΦΩΤΟΣ ΕΞΑΝΘΗΜΑ	238
ΦΩΤΟΔΕΡΜΑΤΙΤΙΣ	240
1. Φωτοδερματίτις από φάρμακα	241
α) Φωτοτοξική αντίδραση	241
β) Φωτοαλλεργική αντίδραση	242
2. Φωτοδερματίτις από φυτικές ουσίες (φυτοφωτοδερματίτις)	244

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14 – Δυσχρωμίες - Διαταραχές της χροιάς του δέρματος

Υπερμελαγχρώσεις	247
Χλόασμα	247
Μεταφλεγμονώδης υπερμελάγχρωση	249
Υπομελαγχρώσεις	249
Λεύκη	249
Ιδιοπαθής σταγονοειδής υπομελάγχρωση	254
Μεταφλεγμονώδης υπομελάγχρωση	255
Αλφισμός	255

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15 – Δερματικές εκδηλώσεις νοσημάτων συνδετικού ιστού

ΕΡΥΘΗΜΑΤΩΔΗΣ ΛΥΚΟΣ	257
ΣΚΛΗΡΟΔΕΡΜΙΑ	261
1. Εντοπισμένη σκληροδερμία – Μορφέα	261
2. Συστηματική σκληροδερμία	264
ΔΕΡΜΑΤΟΜΥΪΤΙΔΑ	267
ΣΚΛΗΡΟΑΤΡΟΦΙΚΟΣ ΔΕΙΧΗΝ	269

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 16 – Πομφολυγώδεις δερματοπάθειες

A. ΠΕΜΦΙΓΑ	271
B. ΠΟΜΦΟΥΛΥΓΩΔΕΣ ΠΕΜΦΙΓΟΕΙΔΕΣ	277
Γ. ΆΛΛΑ ΠΟΜΦΟΥΛΥΓΩΔΗ ΝΟΣΗΜΑΤΑ	280
1. Ερπητοειδής δερματίτιδα (Νόσος των Dühring-Brocq)	280
2. Νεανικό πεμφιγοειδές (Χρόνια πομφολυγώδης νόσος της παιδικής ηλικίας)	281
3. Ουλωτικό πεμφιγοειδές (Καλόιθες πεμφιγοειδές των βλεννογόνων)	281
4. Υποκεράτια αμικροβιακή φυλκταινώδης δερματοπάθεια (Νόσος των Sneddon-Wilkinson)	282
5. Έρπης των εγκύων (Herpes Gestationis)	282
6. Πομφολυγώδης επιδερμόλυση	283
7. Καλοήθης οικογενής πέμφιγα (Gougerot – Hailey – Hailey)	286

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 17 – Αγγειίτιδες και Υποδερματίτιδες

ΑΓΓΕΙΠΤΙΔΕΣ	287
Αγγειίτιδες αγγείων μεγάλου μεγέθους	291
Αγγειίτιδες αγγείων μέσου μεγέθους	291
Αγγειίτιδες αγγείων μικρού μεγέθους	291
Έμμονο επηρημένο ερύθημα	292
Αγγειίτιδες μικρών αγγείων που σχετίζονται με ANCA	292
Πορφύρα των Henoch-Schonlein	292
Κρουοσφαιριναιμική αγγειίτις	292
ΥΠΟΔΕΡΜΑΤΙΤΙΔΕΣ	293
Οζώδες ερύθημα	293
Οζώδης αγγειίτις	295
Υποδερματίτιδα των Weber-Christian	297
Θρομβοφλεβίτιδα	298

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 18 – Σύνδρομα από υπερευαισθησία

A. Πολύμορφο ερύθημα	300
B. Σύνδρομο των Stevens-Johnson	303
Γ. Τοξική Επιδερμική Νεκρόλυση (TEN, Σύνδρομο του Lyell)	305
Δ. Οξεία εμπύρετη ουδετεροφιλική δερματοπάθεια ή Σύνδρομο του Sweet	306
Ε. Γαγγραινώδες πυόδεσμα	308
ΣΤ. Δερματικές εκδηλώσεις από ανεπιθύμητες φαρμακευτικές ενέργειες	309

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 19 – Ερυθρηματωλεπιδώδεις δερματοπάθειες

ΨΩΡΙΑΣΗ	313
ΡΟΔΟΧΡΟΥΣ ΠΠΤΥΡΙΑΣΗ	320
ΙΧΘΥΑΣΗ	321
ΕΡΥΘΡΑ ΙΟΝΘΙΟΣ ΠΠΤΥΡΙΑΣΗ	325
ΕΡΥΘΡΟΔΕΡΜΙΑ	328

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 20 – Ομαλός λειχήνας**ΚΕΦΑΛΑΙΟ 21 – Δακτυλιοειδές κοκκίωμα****ΚΕΦΑΛΑΙΟ 22 – Λιποειδική νεκροβίωση****ΚΕΦΑΛΑΙΟ 23 – Σαρκοείδωση**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 24 – Σύνδρομο των Αδαμαντιάδη-Behçet

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 25 – Όγκοι του δέρματος

ΚΑΛΟΗΘΕΙΣ ΕΠΙΔΕΡΜΙΔΙΚΕΣ ΝΕΟΠΛΑΣΙΕΣ	355
Σμηγματορροϊκή μυρμηγία	355
Μονήρες κερατοακάνθωμα	355
Επιδερμική κύστη	356
Κεγχόιο	357
Δερματικό κέρας	357
ΚΑΚΟΗΘΕΙΣ ΕΠΙΔΕΡΜΙΔΙΚΕΣ ΝΕΟΠΛΑΣΙΕΣ	358
A. Ενδοεπιδερμικές	358
Ηλιακή κεράτωση	358
Ηλιακή χελίτις	358
Νόσος του Bowen	359
B. Καρκινώματα	359
Βασικοκυτταρικό καρκίνωμα	359
Ακανθοκυτταρικό καρκίνωμα	361
Ψευδοκαρκινωματώδης υπερπλασία	363
Επιδερμικοί όγκοι σε ανοσοκατασταλμένους ασθενείς	363
Γ. Νεοπλασίες των εξαρτημάτων του δέρματος	363
Σμηγματικός σπίλος	364
Υπερπλασία των σμηγματογόνων αδένων	364
Συρίγγωμα	365
ΣΠΙΛΟΙ	365
Μυρμηκιώδης επιδερμικός σπίλος	366
ΜΕΛΑΝΙΝΟΚΥΤΤΑΡΙΚΟΙ ΟΓΚΟΙ	366
A. Καλοήθεις όγκοι από επιδερμικά μελανοκύτταρα	367
Εφηλίδες	367
Απλή φακίη	367
Ηλιακές φακές	368
Μελάνωση του Becker	368
Επίκτητοι μελανοκυτταρικοί σπίλοι	369
α) Σπίλος με ατρακτοειδή και επιθηλιοειδή κύτταρα	370
β) Κλινικά άτυπος ή δυσπλαστικός σπίλος	370
γ) Μελαγχρωματικός σπίλος με ατρακτοειδή κύτταρα	371
Συγγενείς μελανοκυτταρικοί σπίλοι	371
B. Καλοήθεις όγκοι από χοριακά μελανοκύτταρα	372
Κυανός σπίλος	372
Γ. Κακόηθες μελάνωμα	372
Επιτολής επεκτεινόμενο μελάνωμα	374
Οζώδες μελάνωμα	375
Φακοειδές μελάνωμα των άκρων	375
Βλεννογόνο μελάνωμα	376
Μελάνωμα της κακοήθους εφηλίδας	376
Μεταστατικό ή δευτερογενές μελάνωμα	376

Ασυνήθεις κλινικές και ιστολογικές μορφές μελανώματος	377
ΟΓΚΟΙ ΜΑΛΘΑΚΩΝ ΙΣΤΩΝ	379
A. Ινώδεις και ινοϊστιοκυτταρικοί όγκοι	379
Δερματοϊνώμα	379
Μαλθακά ινώματα	379
Χηλοειδή και υπερτροφικές ουλές	380
B. Αγγειακοί όγκοι	381
Πυογόνο κοκκίωμα	381
Γλομαγγείωμα	381
Σάρκωμα του Kaposi	382
Γ. Όγκοι του λιπώδους ιστού	384
Λιπόματα	384
Δ. Αγγειακοί σπίλοι	384
Αιμαγγειώματα	385
1. Νεογνικό αιμαγγείωμα	385
2. Μυρμηκιάδες αιμαγγείωμα	385
Αγγειακές δυσπλασίες	386
1. Ομαλό αιμαγγείωμα	386
2. Κερασόχροα αιμαγγειώματα	386
3. Αστεροειδή αιμαγγειώματα	386
4. Φλεβικές λίμνες	387
5. Αγγειοκερατόματα	387

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 26 — Κληρονομικές δερματοπάθειες

ΝΕΥΡΟΪΝΩΜΑΤΩΣΗ Ή ΝΟΣΟΣ ΤΟΥ RECKLINGHAUSEN	389
ΙΧΘΥΑΣΗ	391
1. Κοινή ιχθύαση	391
2. Κοινή φυλοσύνδετος ιχθύαση	392

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 27 — Ιστιοκυτταρώσεις

Νόσος από κύτταρα του Langerhans (NKL)	395
1. Νόσος Letterer-Siwe	395
2. Νόσος Hand-Schuller-Christian	396
3. Εωζινόφιλο κοκκίωμα	396
4. Νόσος Hashimoto-Pritzker (NHP) ή Συγγενής Αυτοϊώμενη Δικτυοϊστοκυττάρωση.....	396
Ξανθοκοκκίωμα και συγγενικές παθήσεις	396
Ξανθοκοκκίωμα	397

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 28 — Μαστοκυττάρωση

Μελαγχρωματική κνίδωση	399
Διάχυτη μαστοκυττάρωση	400
Έμμομη εξανθηματική κηλιδώδης τελαγγειεκτασία	400
Μαστοκυττάρωμα	400
Συστηματική μαστοκυττάρωση	401

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 29 — Λεμφώματα του δέρματος και συγγενικές παθήσεις

Λεμφοκύτταρο	403
Λεμφώματα του δέρματος	403
Παραψωριάσεις	405
Λειχηνοειδής πιτυρίαση	406
Χρόνια επιπολής δερματίτις	406
Θυλακική βλεννίωση (ΘΒ – βλεννώδης αλωπεκία)	406
Σπογγοειδής μυκητίαση (ΣΜ)	407
Κλινικές ποικιλίες σπογγοειδούς μυκητίασης	410
Ποικιλοδερμική	410
Θυλακοτροπική, συρριγγοτροπική ΣΜ	410
Υποχρωματική ΣΜ	411
Κοκκιοματώδης χαλαροδερμία	411
Πορφυρική μελαγχρωματική ΣΜ	411
Παξετοειδής δικτύωση	411
Αόρατη ΣΜ	411
Σύνδρομο Sezary	411
Λεμφωματοειδής βλατίδωση (ΛΒ)	412
Β Πρωτοπαθή λεμφώματα	412
Ψευδολεμφώματα	413
Ακτινική δικτύωση (ΑΔ) (Χρόνια ακτινική δερματίτιδα)	413
Λεμφοκυτταρική διήθηση του δέρματος	414
Λεμφοκύττωμα	414

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 30 — Νοσήματα των βλεννογόνων & των ημιβλεννογόνων της στοματικής κοιλότητας & των γεννητικών οργάνων

1. Έκτοποι σμηγματογόνοι αδένες	417
2. Γωνιώδης χειλίτιδα	417
3. Άφθες	418
4. Λευκοπλακία	419
5. Ερυθροπλασία του Queyrat	420
6. Πλασματοκυτταρική βλαντίδα του Zoon	421
7. Μαργαριταροειδείς βλατίδες του πέους	421
8. Νόσος του Paget εκτός μαστού	422

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 31 — Ψυχοδερματολογία

A. Ψυχοφυσιολογικές (ψυχοσωματικές) δερματοπάθειες	423
B. Πρωτοπαθείς ψυχιατρικές νόσοι	423
1. Μονοσυμπτωματικές υποχονδριακές ψυχώσεις	423
2. Φοβίες	424
3. Ιδιοκαταναγκαστικές (ψυχοκαταναγκαστικές) νόσοι	424
4. Αυτοπροκαλούμενες και υποκριτικές νόσοι	424

<i>Τεχνητή δερματίτις</i>	425
<i>Νευρωτικές εκδορές</i>	425
<i>Τριχοτυλλομανία</i>	425
Γ. Δευτεροπαθείς ψυχιατρικές νόσοι (σωματοψυχικές)	425
Δ. Χρόνιες διαταραχές της αισθητικότητας του δέρματος	426
<i>Αντιμετώπιση των ψυχοδερματολογικών ασθενών</i>	426

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 32 – Κοσμητική δερματολογία

<i>Διορθωτικές μη χειρουργικές τεχνικές</i>	429
<i>Βασικά στοιχεία περιποίησης προσώπου και μακιγιάζ</i>	429
<i>Εηρό δέρμα</i>	430
<i>Λιπαρό δέρμα</i>	430
<i>Ευαίσθητο δέρμα</i>	430
<i>Αντιηλιακά</i>	430
<i>Αποχρωματιστικά</i>	430
<i>Ρετινοειδή</i>	430
<i>Αντιοξειδωτικά</i>	430
<i>Αποτρίχωση</i>	431
<i>Χημική απολέπιση</i>	431
<i>Αύξηση του όγκου των μαλακών μορίων</i>	431
<i>Βοτουλινική τοξίνη</i>	432

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 33 – Σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα

ΣΥΦΙΛΗ	433
Πρωτογόνος σύφιλη	434
Δευτερογόνος σύφιλη	434
Τριτογόνος σύφιλη	435
ΓΟΝΟΚΟΚΚΙΚΗ ΟΥΡΗΘΡΙΤΙΣ - ΒΛΕΝΝΟΡΡΟΙΑ	438
<i>Βλεννόρροια στον άνδρα</i>	439
<i>Βλεννόρροια στη γυναίκα</i>	439
ΜΗ ΓΟΝΟΚΟΚΚΙΚΕΣ ΟΥΡΗΘΡΙΤΙΔΕΣ	441
Χλαμύδια	441
Μυκόπλασμα	442
Τριχομονάδες	442
ΚΟΛΠΙΤΙΔΕΣ	443
Τριχομοναδική κολπίτιδα	444
Λοίμωξη από χλαμύδια	444
Βακτηριακή κολπίτιδα	444

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 34 – Δερματοχειρουργική

Τοπική αναισθησία	447
Απόξεση – Διαθερμοπηξία	449

Βιοψία δέρματος	449
Κρυοχειρουργική	450
Χειρουργική αφαίρεση βλαβών	450
Μεταμόσχευση τριχών και σμίκρυνση της αλωπεκίας	451
Ανάπλαση του δέρματος	451
Ρυτιδοπλαστική	451
Σκληροθεραπεία	452
Λιποαναρρόφηση	452

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 35 – HIV λοίμωξη και δέρμα

Επιδημιολογία – Αιτιολογία	453
Κλινικά στάδια της HIV-λοίμωξης	453
Δερματοβλεννογόνιες εκδηλώσεις	454
Ιογενείς λοιμώξεις	454
Απλός έρπης	454
Ζωστήρας	454
Μολυσματική τέρμινθος	454
Οξυτενή κονδυλώματα	455
Τριχωτή λευκοπλακία	455
Μυκητιάσεις	455
Καντιντίαση	455
Δερματοφυτίες	455
Κρυπτοκόκκωση	455
Ιστοπλάσωση	455
Βακτηριακές λοιμώξεις	455
Βακτηριακή αγγειωμάτωση	456
Νεοπλάσματα	456
Άλλες δερματοπάθειες	456
Εωσινοφιλική θυλακίτις	456
Κνησμός	456
Σμηγματορροϊκή δερματίτις	456
Ξηροδερμία, Επίκτητη ιχθύαση	456
Ψώρα	456
Φαρμακευτικά εξανθήματα	456
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ	459